

Pitkähkö vankilakertomus saa jatkoa. Seitsemäs osa aloittaa kertomuksen toisen puolikkaan. Parin hiljaisen päivän kuluttua minua tullaan hakemaan sellistäni. Minulla on jalassa omat verryttelyhousuni ja muutkin vaatteet. Kaksi vartijaa tulee vaitonaisina sisään. Asetun rauhallisesti seinää vasten, ja nostan käteni ylös. Minut tutkitaan läpikotaisin, ja vyötärölleni asetetaan kahlitsemiseen tarkoitettu vyö. Minun käsketään polvistua, ja jalkaraudat lukitaan nilkkojeni ympärille. Ne ovat taas samat raskaat Clejuso-merkkiset kahleet. Onneksi minulla on sukat jalassa, ja vartija lukitsee ne housujen resoreiden päälle. Muuten ne hiertäisivät inhottavasti. Minut käsketään ylös. Vartija kysyy, haluanko laittaa päälleni lattialla lojuvan verryttelypuvun takin. Joudun nimittäin oleskelemaan pitkään viileissä tiloissa, ja käsiraudat tulevat hiertämään ranteitani kauan. Käsiraudat voitaisiin laittaa hihojen päälle, jotta ne eivät hiertäisi. Suostun, ja puen takin rauhallisesti päälleni. Vedän vetoketjun aivan ylös asti. Vartija vääntää toisen käteni selkäni taakse, ja lukitsee käsiraudat. Ne ovat erikoisvalmisteiset käsiraudat, joissa ei ole ketjua, vaan jäykkä muovinen kädensija. En pysty liikuttamaan käsiäni juurikaan, erityisesti kun raudat kiinnitetään vyöhön. Onneksi ne eivät hierrä. Minua seisotetaan sellissä vielä hetken aikaa. Huomaan, että vyön ja jalkarautojen välillä on myös ketju. Vartijat kiristävät sen sopivan mittaiseksi. Kuulen heidän kuiskuttelevan jotakin. Toinen vartija poistuu hetkeksi, ja palaa kohta takaisin. Hän käskee minua pysymään täysin paikallani. Hän asettaa päähäni eräänlaisen kypärän, josta pistää esiin kasvojen ylle työntyvä pleksilasi. Kypärä kiristetään remmillä kaulani alta. Pleksilasi taitetaan alaspäin ja lukitaan, siten että kasvoni ovat kokonaan sen takana. Se on vaarallisille vangeille tarkoitettu erityisväline, joka estää mahdollisen sylkemisen ja puremisen, sekä toisaalta vangin kasvoihin kohdistuvat hyökkäykset ja iskut. Minua pidetään paikallani vielä hetki. ”Varmaan jo arvaat, että sinut siirretään päävankilaan. Sinua kohdellaan nyt vaarallisena vankina, kuten kuolemaantuomittuja yleensä. Sen vuoksi sinut on kahlittu tavallista raskaammin. Kypärän tarkoituksena on estää sinua sylkemästä ja puremasta vartijoita ja virkamiehiä. Kaikki on omaksi parhaaksesi. Mikäli osaat käyttäytyä, kaikki menee hyvin ja siirryt ongelmitta vankilahenkilökunnan vastuulle. Olemme laittaneet sinulle myös erikoiskäsiraudat, jotka antavat tarvittaessa sähköiskuja, joten suosittelemme, että kävelet suorassa ja teet mitä käskemme. Puhuminen siirron aikana on ehdottomasti kiellettyä, jollei sinulle erikseen anneta lupaa. Kuljetuksen aikana pidät katseesi maassa, etkä vilkuile ympärillesi. Onko tämä selvää? Vastaa joko nyökkäämällä tai pudistamalla päätäsi.” Nyökkään. ”Hieno juttu. Varmuuden vuoksi kokeilemme, toimivatko nämä käsiraudat. Annamme sinulle lyhyen, kevyen sähköiskun. Sitten lähdetään rauhallisesti, ilman mitään äkkinäisiä liikkeitä.” Alan täristä. Vartijat vaikenivat, ja toinen heistä kaivaa esiin jonkinlaisen kaukosäätimen. Noin minuutin kuluttua käsirautojen anturit antavat kumpaankin ranteeseeni kohtalaisen sähköiskun. Ulvahdan kivusta, kuitenkin avaamatta suutani, ja väänteledin hieman. Sitten se loppuu. Kumpikin vartija tarttuu minua tiukasti käsivarsista, nostaen niitä hieman ylöspäin, siten että joudun kulkemaan kumarassa asennossa. Minut talutetaan käytäviä pitkin parkkihalliin, jossa useat vangit odottavat kuljetusta vankilaan. Jotkut vangeista on kahlittu samalla tavalla kuin minä. Joudun heidän kanssaan yhteen kuljetusautoon, sen toiselle osastolle. Meitä on yhteensä viisi vankia, jotka käsketään istumaan penkille. Meidät lukitaan paikoillemme rintakehän päälle tulevalla puomilla. Myös jalkojen päälle tulee puomi. Ovi läimäistään kiinni ja vaitelias matka vankilaan alkaa. Perillä me astumme ulos autosta suureen parkkihalliin kaltereiden keskelle, aivan kuten niin poliisiasemalla ja oikeustalossa. Vartijat saattavat meitä jonossa. Paljon muita vankeja näkyy. Kaikkien kädet on kahlittu selän taakse ja jalat raskailla jalkarautoilla. Me viisi olemme ainoat raskaammin kahlitut. Pleksilasin takaa näen myös vankilan henkilökuntaa. Vartijoilla on erilaiset univormut.

Poliisivankilan vartijoilla on harmaat ja melko löysät haalarit, joissa on heijastinnauhat. Vähän niin kuin jonkin kaupallisen vartiointiliikkeen vartijoilla. Vankilan vartijoilla sen sijaan on pikimustat, hyvin istuvat univormut. Ne ovat jonkinlaista kiiltävää kangasta kauttaaltaan. Olkapäissä ja kyynärpäissä on jonkinlaiset pehmusteet, jotka erottuvat erilaisella materiaalilla. Samoin haalarien säärissä on pehmusteet, jotka ulottuvat aina polviin asti. Vartijoilla on lisäksi järeän näköiset saappaat, ja varustevyöt, joilla on samankaltainen varustus kuin poliisivankilan vartijoilla. Vankilan vartijoilla on myös heijastinnauhat lahkeissa ja hihoissa, ja sekä rinnassa että selässä lukee valkealla "VARTIJA". Näen vankeja riveissä. Heidät on luovutettu vanginvartijoille, jotka huutelevat määräyksiä. Jotkut huutavat kurkku suorana, ja joku vangeista on jo laitettu maata vasten. Vartija painaa polveaan hänen niskaansa. Pehmusteiden vuoksi vangin laittaminen maihin on huomattavasti mukavampaa. Toinen vartija tulee, ja hipaisee vankia jonkinlaisella pampulla, joka antaa sähköiskun. Neljä muuta raskaasti kahlittua vankia viedään muiden joukkoon, mutta minut viedään muualle. Kolme vanginvartijaa lähestyy minua, ja entiset vartijani luovuttavat minut heille. Käsitän, että olen ainoa kuolemaantuomittu. Olin jo melkein unohtanut, että minut on tuomittu kuolemaan. Yksi lähestyvistä vartijoistani katsoo minua ilmeettömästi silmiin kypäräni läpi. Hän tarttuu toiseen käteeni, ja yhdessä toisen vartijan kanssa taluttaa minut pois. Menemme sisään harmaasta metallisesta ovesta, jossa ei lue mitään. Kun ovea avataan, yksi vartijoista sanoo: "Kun tästä ovesta kerran kulkee sisälle, takaisin ei ole tulemista." Kuulen oven rämähtävän kiinni takanani. Se on lohduton ääni, mutta en ehdi ajatella asiaa tarkemmin, sillä minut retuutetaan sisään tyhjään huoneeseen, ja käsketään polvilleni lattialle. Minulle ladellaan kaikenlaisia ohjeita, jotka menevät toisesta korvasta sisään, ja toisesta ulos, mutta päätän selviytyä jotenkin. Minulta kysytään, onko kaikki selvää, ja erehdyn vastaamaan ääneen. "Sinä et puhu ennen kuin saat luvan!" huutaa yksi vartijoista. Pitkä ranteisiini kohdistuva sähköisku saa minut kiemurtelemaan maassa. Sen jälkeen minua käsketään uuden uhalla nousemaan ylös. Tottelen. Lopulta tilanne alkaa sujua onnistuneemmin. Kahleet otetaan yksi kerrallaan pois. Lopulta olen yhä polvillani, kädet ylhäällä. Nousen ohjeiden mukaan seisomaan, ja riisun verryttelypuvun takin. Lasken sen maahan. Sitten riisun vanhat verkkarini, ja lasken nekin maahan. Näen ne viimeistä kertaa. Ne ovat viimeinen asia, joka yhdistää minut entiseen elämääni. Ne ovat lattialla mytyssä, ja kangas kiiltelee valossa. Adidas-logo hohtaa mustaa kangasta vasten, samoin numero 16. Verkkarit ovat viime vuoden mallistoa, niissä on raidat vinosti lahkeiden sivuilla. Suunnittelu on uudistunut. Verryttelypuvun takissa, joka oli minulla mukana, on niinikään raidat hihoissa, mutta samalla tavalla vinosti. Takki oli hohtavan punainen. Sellaiset puvut tilattiin, koska ne olivat kaikkien mielestä hienot. Jostain syystä nämä viimeiset muistikuvat tulevat tässä tilanteessa mieleen. Jumitun tuijottamaan vaatemyttyä, ja vartija kysyy, olenko järjissäni. Havahdun, ja jatkan riisuutumista. Sukat, t-paita, alusvaatteet, kaikki lattialle. Olen ilkeästi. Nostan taas kädet ylös. Minut tutkitaan tarkasti, ja joudun kumartumaan eri asentoihin. Ruumiini läpivalaistaan huumeiden varalta. Minulle tehdään kaikenlaisia testejä. Hiukset ajetaan. Vaatteet on jo viety ajat sitten pois. Minut viedään huoneeseen, jossa on pöydällä uudet vangin vaatteeni. Hämmästyin, sillä ne eivät eroa kovin paljoa aikaisemmista vaatteistani. Housut ovat aivan kuin verryttelyhousut, jotka ovat kiiltävää polyesteriä, ja joissa on resorit lahkeissa. Taskuja ei ole. Yläosa on jonkinlainen paita, niin ikään polyesteriä, hihoissa resorit, ja ilman taskuja. Molemmat osat ovat tummansiniset, mutta lahkeiden ja hihojen päissä oleva alue on punainen, samoin olkapäät kattava alue. Ne muistuttavat vanhanaikaisia urheiluvaatteita. Puen ensiksi sukat, alusvaatteet ja aluspaidan, ja sitten itse puvun. Se on mukavan tuntuinen. Sitten saan vielä kumiset sandaalit. Kun minut on puettu uuteen vangin pukuuni, minut kahlitaan samoihin

kahleisiin kuin joissa minut tuotiin. Sama yritys omistaa kaiken, joten kaikkialla voidaan käyttää samanlaisia kahleita. Poliiseilla, vartijoilla ja vanginvartijoilla on käsi- ja jalkarautoja, jotka saadaan auki samoilla avaimilla. Ja myös sähköiskuja ohjataan samoilla kaukosäätimillä. On jotenkin ilmava olo. Vangin asu on oikeasti mukava. Yritän vaivihkaa katsella pleksilasin läpi käytäviä, joiden läpi kuljemme, mutta en näe paljoa. Lopulta tulemme ilmeisesti kuolemaantuomittujen selliosastolle. Sille, jota kutsutaan englanniksi nimellä "death row". Se on askeettinen, melko lyhyt käytävä, jota sellit ympäröivät. Sellejä on suhteellisen paljon, ja arvaan, että ne ovat pieniä. Lopulta päädymme sisälle minimaalisen pieneen selliin, josta ehdin nähdä vain vilahduksen, kun minut laitetaan seinää vasten. Minulle ladellaan ohjeita, joista tärkein vaikuttaa olevan määräysten totteleminen. En jaksa kiinnittää hirveästi huomiota mihinkään, vaikka tiedän että se olisi järkevää. Lopulta kahleeni otetaan pois. Ei tosin kokonaan, sillä jalkaraudat jätetään, ja käsiraudat siirretään vatsani puolelle. Sitten vartijat alkavat poistua, ja kaksiosainen sellin ovi sulkeutuu kolahtaen. Sisin ovi sulautuu seinään niin hyvin, että näyttää siltä kuin olisin ovettomassa sellissä. Ulompi ovi on kai äänieristetty, sillä siitä kuuluu suhahtava ääni. Pysyn paikallani ohjeiden mukaan, kunnes oven yläpuolella oleva punainen merkkivalo sammuu. Sitten katselen ympärilläni. Vieressäni on pieni betoniin upotettu wc-allas ja lavuaari. Lattialla on patja. Seinässä on kapea vaakasuuntainen ikkuna katonrajassa, ja katossa suojalasin takana kamera. Ja siinä kaikki. Seinät ovat valkoiset, lattia on harmaa, patja on tummanharmaa. Ikkunasta ulos vilkaisemisen aion säästää myöhemmäksi virikkeeksi. Sellissä on kaikki, mitä vakavista huumerikoksista tuomittu vanki, siis minä, tarvitsee. Melkein tekee mieli nauraa. Istun kuitenkin vain alas patjalle. Hetken kuluttua käyn makaamaan, ja katselen kattoja ja sellin ovea. Katselen itseäni ja vaatteitani, kahlittuja käsiäni ja jalkojani. Tämä on päätepesteeni, kaiketi. Tällainen olotila. On oikeastaan mukava olla. Sellissä on viileää, mutta vangin puku on juuri sopivan lämmin. Se on mukava. Polyesteri tuntuu hyvältä ihoa vasten. Raudat eivät hierrä käsiä eivätkä jalkoja. Ei ole edes nälkä. Kukaan eikä mikään ei häiritse eikä kiusaa. Elämäni on rajoitettu huomattavasti, mutta tähän tottuu vähitellen. Melkein kaikkeen tottuu. Jonkin aikaa makoiltuani nousen hetkeksi jaloittelemaan. Tajuan, että en voi katsoa ikkunasta ulos kunnolla. Ei ole mitään, minkä päälle kiivetä. Ei ole betonista vuodetta, on vain pelkkä patja. Nousen wc-istuimen päälle, mutta silloin näen ikkunasta vain kapean kaistaleen, sillä se on toisella puolella selliä. Näen kaistaleen likaista betoniseinää. Näkymä on siltä osin lähes identtinen poliisivankilan sellin kanssa. Menen ikkunan luo, ja kurkotan käsilläni sitä kohti. Ikkuna on pienessä syvennyksessä, joten voin tarrata käsilläni kiinni siitä kapeasta tasanteesta, joka sen eteen jää. Nostan itseäni väkijäisesti. Sen ajan, minkä jaksan itseäni kannatella, tarkkailen ikkunasta avautuvaa näkymää. Se on aivan samanlainen kuin poliisivankilassakin, joskin vain pidempi: karu sisäpiha, jolle ei näy minkäänlaista sisäänkäyntiä. Kuolemaantuomittujen selliosasto on nimittäin pidempi, tai ainakin se, mille minut on sijoitettu. Näkymä on yhtä lohduton, ja kertoo sijainnistani aivan yhtä vähän. Partaveitsen muotoisilla terillä varustettua piikkilankaa näyttää olevan enemmän. Siinä ei ole säästelty, ja aita katolla on korkeampi. Siitä olisi jo mahdotonta päästä läpi. Vaikuttaa siltä, että molemmat vankilat on suunnitellut sama taho. Molemmat vaikuttavat vielä suhteellisen uusilta. Kiinnostavaa suunnittelua. Lohduton näkymä on varmasti suunniteltu aivan tarkoituksella, jokaista yksityiskohtaa myöten. Mietin, millaista olisi suunnitella vankiloita. Varmasti kiehtovaa ja haastavaakin. Alan miettiä päässäni, mistä aloittaisin. Piirrän päässäni selliosastot ja käytävät, identtisiä moduuleita vierä vieressä, ja ankaran karut sellit. Asetun taas patjalle makaamaan. Tämä on kuolemaantuomitun arkea. Vähitellen selliosaston arki alkaa seljetä minulle. Viikon ajan minua kohdellaan jotenkin erityisesti, uutena tulokkaana. Elän täysin eristyksissä muista.

Jotkut vartijoista alkavat tulla tutuiksi. Minua kohdellaan melko asiallisesti, joskin ankarasti. Joillakin vartijoilla on nähtävästi tapa jättää vanki, tai ainakin minut, kahlittuna selliini. Jotkut ovat ystävällisempiä. Kovin paljoa sanoja ei vaihdeta. Yhtenä iltana saan selliini kirjoja. Tai siis yhden. Raamatun, tietysti. Enhän ole lukenut sen kuin kerran kannesta kanteen. Mutta ei se minua haittaa, siinä on paljon asioita joita kannattaa miettiä kahteen kertaan. Seuraavana iltana pääsen ulos sellistäni. Minut viedään peseytymään muiden vankien kanssa. Sitä seuraavana päivänä pääsen ulkoilemaan. Se on melko samanlaista kuin poliisivankilassakin, kuljemme kahlittuina ympyrää ulkoilualueella, jota ympäröivät viiden metrin korkuiset betoniseinät. Kun ensimmäisen viikkoni jälkeen on kulunut neljä päivää, saan tietää, vangit saavat tavata toisiaan vapaasti joka toinen päivä kello seitsemästä kahdeksaan. Silloin sellien ovia pidetään auki, ja vangit saavat liikkua selliosastolla jokseenkin vapaasti. Siis ne, jotka katsotaan siihen soveliaiksi. Minua pidetään väkivaltaisena vankina, kuten tosin melkein kaikkia kuolemaantuomittuja, mutta silti saan luvan. Minut pidetään aluksi jonkin aikaa aina kahlittuna. Kun joskus osoitan olevani hyväkäytöksinen, saan olla sellini ulkopuolella ilman kahleita. Minusta tulee yksi kuolemaantuomittu vanki muiden joukkoon. Kun ensimmäisen kerran astun ulos sellistäni, jalkarautoissa ja kädet vatsani puolelle kahlittuna, kohtaan joukon vaimeasti keskustelevia vankeja käytävän keskellä olevilla penkeillä istumassa. He vilkuilevat minua jonkin verran. Jotkut ovat kahlittuja, jotkut eivät. Istun penkille samalla tavalla. Tilanne on täysin käsittämätön. Enkä tiedä, miten joukkoon tulisi ujuttautua, mutta kuin jonkin sumun läpi se tapahtuu. Monet esittelevät itsensä, ja minä esittäydyn myös puolestani. Joitakin ihmisiä olen nähnyt tutkintavankeudessa. Raiskauksesta tuomittu keski-ikäinen mies istuskelee yksin syrjäisimmällä penkillä. Näen myös yhden tyypin, joka muistaakseni tuomittiin elinikäiseen vankeusrangaistukseen. Hänen tuomiotaan lienee kovennettu. Monet kuljeskelevat käytävän ja oman sellinsä välillä. Vartijoita on koko ajan läsnä, ja jotkut juttelevat heillekin jonkin verran. Mitään järjestyshäiriöitä ei tapahdu. Kuulen, että muita aktiviteetteja kuolemaantuomituilla ei ole.

Kun tunti alkaa olla kulunut, siirryn takaisin selliini hämmentyneenä. Vartijat käskevät kovaan ääneen viimeisiäkin vankeja palaamaan selleihinsä. Ennen kuin he tulevat sulkemaan ovet, punainen merkkivalo oven yllä syttyy, mikä tarkoittaa että vankien täytyy mennä seisomaan seinää vasten kädet ylhäällä, mikäli ne eivät ole kahlittu selän taakse. Tottelen merkkiä. Kuulen ovien sulkeutuvan. Minunkin oveni sulkee vartija sanomatta sanaakaan. Valo palaa vielä muutaman minuutin. Sitten ilta jatkuu. En juuri ajattele sitä, että odotan teloitusta. Se tuntuu joltakin sivuseikalta. Tämä suhtautuminen tuntuu jotenkin hämmentävältä. Minut saatetaan teloittaa jo alle vuoden kuluttua. Aikaisin mahdollinen päivämäärähän on määrätty, tasan vuosi oikeudenkäynnistä. Viimeistä päivää ei ole päätetty. Se voi olla kahden tai viiden tai kymmenen vuoden kuluttua. Kymmenen vuotta tällaista elämää, sepäs olisi jotakin. Täällä kylmän kliinisessä vankilassa on jossakin huone, jossa teloitukset pannaan toimeen. Menetelmänä käytetään perinteisesti hirttämistä, mikä on mielenkiintoista. Tuomitun kaulan ympärille laitetaan köysi, joka joko katkaisee tämän niskan tai tukehduttaa tämän kuoliaaksi. Se on yllättävän inhimillinen vaihtoehto, jos vertaa muihin. Myrkkyyriskeet aiheuttavat kipuja, samoin kaasukammiot. Ampuminen on nopeaa mutta veristä. Muut vaihtoehdot eivät ole nykyaikaa. Olen kerran Iranissa todistanut julkista teloitusta. Nuori mies oli tehnyt jotakin pahaa, en aivan käsittänyt, mitä. Kuuden aikaan aamulla valtava väkijoukko kokoontui eräälle aukiolle, jossa odotti nosturi, josta roikkui hirttoköysi. Mies tuotiin paikalle pakettiautolla. Hänen kätensä oli sidottu selän taakse nippusiteillä ja jaloissa oli jalkaraudat. Hänet talutettiin auton lavalla sijainneelle jakkaralle, ja köysi kiristettiin hänen kaulaansa. Tuskallisen pitkän odottelun jälkeen auto käynnistyi ja vielä tuskallisemman minuutin jälkeen se ajoi pois nuorukaisen alta, jolloin

tämä putosi köyden varaan. Nopeahkon tajunnanmenetyksen jälkeen hän tukehtui hiljalleen. Tiedän, kuinka groteskia tämä on, mutta minun on käytävä tämä päässäni läpi, sillä minä koen saman kohtalon. Saman kohtalon, jota olen pitänyt oikeutettuna muille. En julkista teloitusta katsellessani osannut aivan odottaa, että olisin itsekin joskus teloitettavana. Hyväksyin sen. Hyväksyn saman nyt itselleni, ehkä. En käsitä, miksi. En minä ole syyllinen mihinkään. Toisaalta, en ole enää lainkaan varma, olenko syytönkään. En pysty palaamaan enää vanhoihin ajatuksiin. Kaikki on jotenkin sumentunut. Muistelen vartija 16:ta ja hänen stoalaiselta kalskahtavia ajatuksiaan. Saan ansioni mukaan, ja se ei voi olla kuin hyvä asia. Stoalaisuus on hämmästyttävän loogisen kuuloinen oppi, ja uskottava, ja lohdullinen, mutta silti sitä on vaikea hyväksyä. Minä en ole saanut nyt ansioni mukaan. Mutta tämä on pelkkää elämää, eikä elämä itsessään voi olla mitenkään pahaa. Kaikki riippuu suhtautumisestani. Jos suhtaudun negatiivisesti, koen kaiken pahana. Minun täytyy alkaa suhtautua kaikkeen kylmän viileästi, niin pystyn hyväksymään asiat sellaisina kuin ne ovat. Onko minun oikeasti pakko hyväksyä tämä? Onko minun pakko hyväksyä se, että aiheettomasti joudun ankaran rangaistusjärjestelmän uhriksi? Onko minun hyväksyttävä tämä jonkinlaisena ikävänä sivuvaikutuksena? Joskus syyttömät joutuvat vain kärsimään siitä, että oikeutta pidetään yllä. Vaikka minut tuomitaan syyttömänä, sen pelotusvaikutus on sama, ja siten kuolemantuomioni on oikeutettu. Joudunko nyt kuolemaan sen vuoksi, mitä puolustan? Ihmettelen, miksi mielipiteeni eivät tunnu muuttuvan. Minusta ei ole tullut kuolemantuomion ja ankarien rangaistuksien vastustajaa. Minä jotenkin kieltäydyn ajattelemasta mitään. Päätän elää päivän kerrallaan, ainakin jonkin aikaa. Seuraavan kerran, kun pääsen vapaasti sellini ulkopuolelle, olen yhä kahleissa, kuten monet muutkin. Juttelen taas samojen ihmisen kanssa. Juttelen myös joidenkin uusien ihmisten kanssa. Yksi heistä on nuorehko mies. Hän on melko komea ja atleettisen oloinen. Puhumme melko avoimesti tuomioistamme ja taustoistamme. Mies kertoo melko tyynesti syyllistyneensä vakaviin huumorikoksiin kuten minäkin. Enempää hän ei halua kertoa. Jutellessamme hän vuodattaa pari kyyneltä. ”Luulin pääseväni kuin koira veräjästä. Mutta sitten minut pidätettiin monen kuukauden jälkeen, aivan yllättäen. Sitten istuin vuoden tutkintavankeudessa. Täällä olen ollut puoli vuotta.” ”Miten sinut pidätettiin?” ”Jalkapallokentällä. Se oli nöyryyttävää. Olin harjoittelemassa joukkuekavereideni kanssa, ja paikalla oli paljon muitakin ihmisiä. Ja sitten poliisit tulivat ja pistivät minut maahan kaikkien nähdessä. Pahinta oli, että olin verkkaripuvussa. Kaikissa oikeudenkäynneissä olin samoissa treenivaatteissa, enkä saanut kertaakaan vaihtaa vaatteita.” ”Voi jeesus. Minulla oli vähän sama juttu. Vaikka minut pidätettiin lentokentällä.” ”Täällä sitä ollaan. Ei tässä voi syyttää kuin itseään.” Atleetti kyselee minulta tarkemmin huumorikoksistani. Päätän olla kertomatta syyttömyydestä. Siis mahdollisesta syyttömyydestäni, johon luultavasti uskon. Kerron hyvin ylimalkaisesti salakuljetusyrityksestäni. Juttelemme jonkin aikaa. Atleettikin on jalkaraudoissa ja käsirautoissa. Hän itkee välillä. Hänen teloituspäivänsä on määrätty aikaisintaan puolentoista vuoden päähän tuomion julistamisesta. On siis mahdollista, että minut teloitetaan ennen häntä. Hän kertoo tapaamisistaan. Monet ihmiset ovat käyneet katsomassa häntä. Vankilan sisältä voi lähettää kirjeitä, joita sensuroidaan ankarasti. Sitä kautta voi muutaman kerran olla yhteydessä ulkomaailmaan. Ulkopuolelta joku voi sitten anoa tapaamista. Niitä annetaan muutama, mikäli vanki käyttäytyy hyvin. Minua alkaa jotenkin ahdistaa. En halua ajatella tuota asiaa. Enkä usko, että haluan tavata ketään enkä olla yhteydessä ulkomaailmaan. Kerron atleetille vartijan työstäni. Hän yllättyy silminnähden. Mutta kertoo näkevänsä minut vartijan univormussa kuitenkin. Hän kyselee, haluaisinko tehdä sitä työtä vielä, ja minä myönnän haluavani, enkä edes muista, että minulla ei ole sitä mahdollisuutta enää. Minä katselen atleettia, ja minusta

vangin puku pukee häntä hyvin. Jutellessamme huomioni kiinnittyy toiseen päähän selliosastoa. Eräästä sellistä kävelee ulos nuorukainen, joka on Paul. Hämmästyin, mutta pysyn tyynenä. Odotan, huomaako Paul minua. Hetken kuluttua jätän atleetin istumaan yksin, ja menen hänen luokseen. Nuorukaista ei ole kahlittu. Hän huomaa minut vasta kun olen aivan hänen vieressään. ”Odotin sinua”, hän sanoo. Sitten hän sanaakaan sanomatta tarttuu minua käsivarresta ja olkapäästä, ja vie minut omaan selliinsä kuin mikäkin vartija. Istumme hänen patjalleen. Nuorukainen ei näytä yhtään hämmentyneeltä. Hänen kasvonsa ovat levolliset, ne hehkuvat jonkinlaista tyyntä rauhaa. ”Miten sinä pärjää?” kysyy Paul. Tarkemmin katsottuna huomaan hänen silmiensä ympärillä häivähdyksen mustista renkaista. Edessäni istuu kuolemaantuomittu mies, joka on yhdeksän vuotta minua nuorempi. Tajuan sen. Minä vastaan hänelle jotakin epämääräistä. Kerron Raamatun lukemisesta. ”Minä olen lukenut sen vasta kolme kertaa”, hän sanoo. ”Toivottavasti pääsen hirsipuuhun, ennen kuin kyllästyn siihen.” Minun tekisi mieli ottaa Paul syliini. En tiedä miksi. Yllättävä mielihalu iskee kuin salama. Minun ei tarvitse tehdä yhtään mitään, sillä hän liukuu syliini ja jää siihen makaamaan. Sillä kerralla emme puhu mitään enempää. Katselen Paulin kasvoja. Tuntuu käsittämättömältä, että olen joskus lyönyt niitä. Olen lyönyt ihmistä, joka on minua yhdeksän vuotta nuorempi. Hän on silti melkein saman kokoinen. Sivelen hiljaa Paulin hiuksia. On jotenkin hyvä olla. Aika tuntuu kuluvan hitaasti ja rauhallisesti. Havahdun huutoon ja käskyyn palata selleihin. Paul näyttää hätäntyneeltä. Hyvästelen hänet. En tosin ole varma, sanonko mitään ääneen. Mutta hän kai tajuaa. Sitten poistun selliini, jonka merkkivalo syttyy hetken kuluttua. Kaikki vangit suljetaan selleihinsä. Näen Paulia myös seuraavana päivänä. Mutta silloin keskustelu ei ole sallittua. Paul näyttää ihmeen suloiselta vangin puvussa. Vaihdamme muutamia katseita. On jotenkin mukavampi olla, kun tiedän, että Paul on täällä. En ole niin yksin tässä tuntemattomassa, järjettömässä paikassa. Seuraavana päivänä menen suoraan Paulin selliin, kun ovet avataan, ja vangit päästetään liikkumaan. Olen taas kahleissa, kuten ennenkin. Nuorukainen odottaa minua. Mahdumme juuri ja juuri kapealle, ohuelle patjalle. Täytyy maata sylikkään. Tällä kertaa Paul sivelee kasvojani ja kahlittuja käsiäni. Katselen vaivihkaa ympärilläni sellissä. Lattialla on joitakin paperiarkkeja, ja merkillisen näköinen kynä. Se on vangeille suunniteltu taipuisa kynä, jota ei voi käyttää vahingoittamiseen. Paul on kirjoitellut jotakin, ja piirrellyt myös. Näen pari kirjaakin. Hän ollut täällä jo kauan ja ansainnut vartijoiden luottamuksen. Mietin, milloin minä saan käsiini kynän. ”Jos saa käyttöönsä kynän”, Paul kertoo, ”täytyy käyttäytyä esimerkillisesti. Muuten se otetaan heti pois. Minulle annettiin sellainen muutama viikko sitten.” Kun tulee aika lähteä, on hankala nousta. Mutta päätän palata esimerkillisen ripeästi omaan selliini. Matkalla sinne näen taas atleetin, joka näyttää yhtä surulliselta kuin toissa päivänäkin. Hän on menossa viereiseen selliin. Pysäytän hänet yllättäen. ”Mikä sinun pelinumerosi oli?” Atleetti ei näytä edes yllättyneeltä, vaan vastaa: ”Kolmekymmentäkolme.” ”Vai niin. Tulipa vain mieleen.”